

ZPRAVODAJ 2024/3

Velká nad Veličkou

KULTURNÍ DŮM

PLÁNOVANÉ AKCE

8.9. DIVADELNÍ PŘEDSTAVENÍ
MÚDRA STAŘEČKA PAGÁČA
– NEJENXMIČU
OCHOTNÍCI Z VRACOVA

14.9. **POHÁDKOVÁ CESTA**
POŘÁDÁ OBEC VE SPOLUPRÁCI
S KULTURNÍ KOMISÍ

22.9. **UKLIÐME SI DŮM**

28.9. **INDORAMA FIREMNÍ DEN**
V KULTURNÍM DOMĚ

12.10. **BAZÁREK PODZIMNÍHO OBLEČENÍ**
VELKÝ SÁL

25.10. **VATRA REPUBLIKY**

25.–26. 10. **HODY**

22.11. **VÁNOČNÍ KONCERT**
MUZYKY HARAFICA

1.12. **ROZSVĚCOVÁNÍ**
VÁNOČNÍHO STROMU
S KULTURNÍM PROGRAMEM A JARMAKEM

Slovo starosty

Vážení spoluobčané,

s blízcím se podzimem vychází letošní třetí číslo Velického zpravodaje a stejně jako v loňském roce se k Vám dostávají informace, týkající se posledního ročníku *Horňáckých slavností*, a to jak o počtech platících návštěvníků, tak i o příjmech a výdajích z obecního rozpočtu, které jsou pro pořádání festivalu nezbytné. Návštěvnost bylo letos srovnatelná s rokem předchozím, v absolutních číslech bylo celkem o 6 platících návštěvníků více, pokud celkově srovnáme programy, které se uskutečnily v naší obci. K největšímu nárůstu, o více jak 160 platících, došlo u sobotních programů, které proběhly na č. p. 166. Z jednotlivých ukazatelů je patrné, že návštěvníci slavností mají o jejich konání velký zájem a také oceňují tradiční rozsah programů, jejichž hlavní část se vždy v pátek a v sobotu odehrává na Strážné hůrce. Nelze se pak divit, že celkový výnos, oproti výdajům, se tak blíží k částce bezmála půl milionu korun. Nezbytným předpokladem nerušeného průběhu slavností je pochopitelně počasí v době jejich konání, které nám všem už stalo příznivě nakloněno i letos.

Letní období je však provázeno i dalšími akcemi, kde mezi ty nejvýznamnější sportovní patří *Karpatský pedál*, jehož účastníci, po úspěšné loňské premiéře, opět měli start i cíl ve Velké. Neméně vydařenou sportovní akcí, která má svou dlouholetou tradici a pevné místo v kalendáři, byl letoš-

ní již 54. ročník *Horňácké 25*. Velmi dobře rovněž započala nová sezóna našim fotbalistům a potěšitelné je rovněž nadšení našich nejmenších atletů. V neposlední řadě se již tradičně jednalo o soutěž v požárním útoku, která bývá poslední prázdninovou nedělí.

V době psaní těchto řádků započal i nový školní rok 2024–2025. V jeho prvních týdnech, konkrétně do konce měsíce října, bude ještě v objektech Masarykovy základní školy probíhat čilý stavební ruch, související s veřejnou zakázkou v rámci projektu „ZŠ Velká nad Veličkou – Zlepšení kvality a dostupnosti vzdělávání 2“ a dotací poskytovanou v souladu s Integrovaným operačním programem 2021–2027. Celková výše způsobilých výdajů činí bezmála 27 mil. Kč, z čehož unijní příspěvek činí více jak 16,1 mil. Kč (60 %), finanční prostředky ze státního rozpočtu 5,38 mil. Kč (20 %) a vlastní zdroje obce rovněž 5,38 mil. Kč (20 %). Zkoordinování této akce, zahrnující nejen práce stavebního charakteru, ale i dodávky nové a nepoužité AV techniky, nábytku a učebních pomůcek, nebylo jednoduché, ale provedení školy, obce a spolupracující agenturu v roli administrátora, byla od samého začátku akce prioritou minimalizace dopadů na narušení výuky.

Dalším významným počinem je i prodej stavebních pozemků v lokalitě Lose. V termínu do 31. července 2024 došlo k vybudování inženýrských sítí pro nově vznik-

lých 17 stavebních parcel, z nichž je 13 nabízeno k prodeji. Tento prodej proběhne v souladu s Pravidly veřejné soutěže pro prodej pozemků pro výstavbu rodinných domů ve Velké nad Veličkou v lokalitě Lose, která byla schválena v rámci červnového zastupitelstva obce. V prvním kole se bude jednat celkem o 7 pozemků, jejichž jednotlivá výměra činí 839 m² až 840 m². K tomuto prodeji byly stanoveny podmínky v takovém rozsahu, aby se vlastníky staly konkrétní fyzické osoby, a ne developerské firmy. Obdobně jsou stanoveny i regulativy upravující výstavbu, které nijak fatálně neomezuji budoucí stavebníky. V této souvislosti Vás mohu aktuálně informovat o výsledcích veřejné soutěže, která se uskutečnila ve středu 4. září 2024 a výsledkem jsou celkem 4 vysoutěžené pozemky, jejichž prodej projedná zastupitelstvo obce na svém 9. zasedání dne 30. září 2024.

K podzimnímu období, konkrétně k měsíci říjnu, neodmyslitelně patří každoroční návštěva sportovní delegace Masarykovy základní školy a vedení obce do Nowego Dwóru Gdanskiego, a to v době od 17. do 21. října 2024. V rámci zahraniční spolupráce se rovněž upřesňují možnosti setkání našich házenkářek v partnerském městě Marcali.

Nadcházející období je rovněž každoročně provázeno přípravou a plánováním dalších investičních akcí v naší obci a nejenak tomu bude i letos. Stavebními akcemi, které budou zařazeny do návrhu rozpočtu obce na další rok, budou takové, u nichž bude reálný předpoklad i pro jejich uskutečnění. S tím souvisí i nekončící snaha

vedení obce o odkup, nebo bezúplatné nabytí dalších pozemků, popřípadě jejich částí, pro zabezpečení dalšího rozvoje naší obce. Výsledek tohoto snažení je však vždy předurčen ochotou stávajících vlastníků a věřte, že takováto jednání nejsou vždy úplně jednoduchá. Vybudováním inženýrských sítí vždy dochází ke zhodnocení pozemků, které jsou v dané lokalitě. Proto vedení obce očekává od jejich vlastníků i zohlednění takovéto skutečnosti. V opačném případě mohou být investiční záměry revidovány a stavební priority přehodnoceny. V případě naší obce, vzhledem k velikosti jejího území, je vždy z čeho vybírat.

Bohužel, jednou z věcí, která mne vůbec netěší, je určitý nárůst černých skládek, nebo autovraky rozestě v obci. V případě černých skládek by si jejich původci měli uvědomit, že „to někdo musí uklidit“ a ten někdo pak časově nemůže dělat svou každodenní práci. Prostě časové a lidské kapacity mají svá omezení. V případě autovraků se zase např. jedná o zbytečnou administrativní zátěž, třeba spojenou s přestupkovým řízením. To, jak obec, v níž společně žijeme, vypadá, by mělo být zájmem každého z nás.

Vážení spoluobčané,

do nadcházejícího podzimního období Vám přeji plno pohody a pevné zdraví. Naším školákům a pedagogům přeji úspěšný nový školní rok 2024–2025. Sportovcům dosahování takových výsledků, které si v nové sezoně vytyčili a organizátorům sportovních a kulturních akcí mnoho spokojených návštěvníků, soutěžících a účinkujících.

S úctou Petr Šmidrkal, starosta

Zastupitelstvo a rada obce Velká nad Veličkou

INFORMUJÍ

O závěrech z 8. zasedání zastupitelstva obce a schůzí rady obce pro volební období 2022–2026.

8. zasedání zastupitelstva obce se uskutečnilo v pondělí 24. června 2024. Přítomno bylo 14 zastupitelů, zvolených pro volební období 2022–2026, 1 zastupitel byl z důvodu nemoci řádně omluven. Zastupitelstvo projednalo závěrečný účet za rok 2023 a související účetní závěrku za rok 2023, jejichž nedílnou součástí jsou Návrh závěrečného účtu za rok 2023, Zpráva o výsledku hospodaření obce Velká nad Veličkou za rok 2023, Výroční zprávy obcí zřizovaných příspěvkových organizací a související výkaznictví, Poskytnuté finanční příspěvky z rozpočtu obce rok 2023 jednotlivým organizacím (celkem se jednalo o 30 organizací a spolků, kterým byla úhrnem poskytnuta částka 2.892.873 Kč, a dále o Masarykovu základní školu Velká nad Veličkou, p. o., které byla poskytnuta částka 4.000.000 Kč a Mateřskou školu Velká nad Veličkou, p. o s částkou 1.100.000 Kč), Výkaz FIN 2-12M a Účetní závěrka za rok 2023. Zastupitelstvo obce následně schválilo bez výhrad hospodaření obce za rok 2023 a účetní závěrku za rok 2023. V rámci dalšího bodu programu zastupitelstvo obce projednalo a vzalo na vědomí výsledky hospodaření za období leden až květen 2024. Následně bylo projednáno a vzato na vědomí rozpočtové opatření č. 2, předtím schválené radou obce, jehož obsahem bylo přijetí neinvestičního transferu

z všeobecné pokladní správy na zabezpečení voleb do Evropského parlamentu ve výši 84.000 Kč, přijetí účelové neinvestiční dotace na zabezpečení akceschopnosti obcí zřizované JPO II ve výši 198.000 Kč, 7.000 Kč finanční příspěvek od Asociace ochrany přírody a krajiny ČR na základě uzavřené dohody o realizaci managementových opatření a 110.000 Kč činila dotace na vybavení pracoviště stavebního úřadu výpočetní a související technikou. Schválen byl návrh rozpočtového opatření č. 3, zahrnující navýšení v dani z příjmů právnických osob za obec ve výši 800.000 Kč, neinvestiční transfery, a to 108.000 Kč činila dotace od Úřadu práce ČR a 278.900 Kč dotace na sociální práci. Součástí příjmů byla i dotace od Jihomoravského kraje na vybudování II. etapy vodovodu ve výši 4.119.000 Kč. Na výdajové straně se jednalo o navýšení o 300.000 Kč na zabezpečení těžby dřeva, o 200.000 Kč na zpracování projektové dokumentace na rekonstrukci kanalizace v místní části Podloší, o 100.000 Kč na zahraniční spolupráci v souvislosti s rozšířením o partnerské město Marcali v Maďarsku, o 300.000 Kč na zabezpečení dalšího vydání publikace Čtení o Horňácku, u které je obec současně již i vlastníkem autorských práv, o 1.600.000 Kč k zabezpečení připravované rekonstrukce veřejného osvětlení v obci, o 358.000 Kč u péče o veřejnou zeleň, zahrnující jednak čerpání dotace od Úřadu práce ČR a předpokládaný výdaj na pořízení příslušenství pro komunální techniku a v neposlední řadě zahrnutí výše uvedených

příjmů souvisejících s dotací na sociální práci a daňovými příjmy. V majetkoprávní oblasti se jednalo o projednání a schválení směny obecních pozemků, přičemž výměra pozbývaných obecních pozemků činí 118 023 m² a celková výměra nabývaných pozemků činí 170 513 m². Dále se jednalo o projednání a schválení koupě 6 pozemků, popřípadě jejich části. Zastupitelstvo obce rovněž projednalo a schválilo dokument „Pravidla veřejné soutěže pro prodej pozemků pro výstavbu rodinných domů ve Velké nad Veličkou v lokalitě Lose“, jehož nedílnou součástí jsou i základní regulativy vycházející z územního plánu obce a stanovených parametrů pro danou lokalitu. Po proběhlé diskuzi byla pravidla schválena v upravené podobě, přičemž úprava spočívala zejména v prodloužení doby pro zákaz zcizení a doby pro výhradu zpětné koupě z pěti na šest let. Zastupitelstvo obce projednalo a schválilo ukončení členství obce v MAS Hornácko a Ostrožsko z.s. Tento krok byl členům zastupitelstva doporučen radou obce, a to na základě dosavadního fungování MAS, respektive přístupu vedení MAS k zástupcům veřejné správy, způsobu projednávání a schvalování řídicích dokumentů apod. Obdobně přistoupilo k této skutečnosti i město Veselí nad Moravou, které rovněž z MAS vystoupilo. Projednány a schváleny byly odměny členům výborů zastupitelstva obce a komisi rady obce, kteří nejsou členy zastupitelstva obce. Na vědomí byl vzat Závěrečný účet DSO Mikroregion Hornácko za rok 2023. V neposlední řadě byly projednány možnosti odvodnění jedné místní komunikace, nebo také příprava Hornáckých slavností a jejich organizační zajištění, včetně bezpečnosti návštěvníků.

Rada obce projednala a schválila smlouvy související s veřejnou zakázkou ZŠ Velká nad Veličkou – Zlepšení kvality a dostupnosti vzdělávání“, týkající se jednak provedení stavebních prací vybraným zhotovitelem (Sportovní podlahy Zlín, s.r.o.), ale také s dodáním nového nábytku (MY DVA holding a.s.), AV techniky (AV Media Systems, a.s.) a výukových pomůcek (iTsk s.r.o.). Projednány a schváleny byly rovněž smlouvy na zajištění bezpečnosti osob a majetku při Hornáckých slavnostech (GAN a.s.), dodatek č. 1 smlouvy o dílo se společností VEOS Pospíšil s.r.o., která je zhotovitelem osvětlení hřiště s umělým povrchem, dodatek č. 2 smlouvy o dílo se společností Inženýrské stavby Hodonín, s.r.o., zhotovitelem investiční akce „Velká nad Veličkou, lokalita Lose – dopravní a technická infrastruktura pro výstavbu RD“ a se stejným zhotovitelem také dodatek č. 3 ke smlouvě o dílo na stavbu „Velká nad Veličkou – rozšíření vodovodu II. etapa“. Z oblasti kultury se jednalo o smlouvu na zajištění uměleckého pořadu se Spolkem divadelních ochotníků, ale také o smlouvu na zhotovení 1000 ks knihy „Čtení o Hornácku“. V neposlední řadě se jednalo o uzavření smlouvy o dílo ke zpracování zadávací dokumentace a organizace výběrového řízení veřejné zakázky „Velká nad Veličkou, ul. Pod Nádražím – rozšíření vodovodu“ a kupní smlouvy se společností Zálesí, a.s. na dodávku příkopového ramene pro komunální techniku. V majetkoprávní oblasti se jednalo o projednání a uzavření dalších smluv o uzavření smlouvy budoucí o zřízení věcného břemene, zejména těch, které jsou nezbytné pro další rozšiřování obecního vodovodu, nebo umístění dalších prvků

distribuční sítě na jednotlivých pozemcích v majetku obce. Neméně významným krokem bylo projednání a schválení podoby jednotlivých dokumentů souvisejících s výše uvedenými pravidly pro prodej pozemků. Konání veřejné soutěže bylo stanoveno na středu 4. září 2024, přičemž se v tomto případě bude jednat o prodej 7 stavebních parcel. Součástí bylo i stanovení tříčlenné výběrové komise a vedoucího veřejné soutěže. Veškeré informace k této veřejné soutěži jsou po celou dobu k dispozici na úřední desce, webu a fb obce, včetně součinnosti s okolními obcemi. Rovněž bylo schváleno poskytnutí finančních darů, a to na pořádání křesťanského hudebního festivalu NG fest zapsanému spolku Didymos a PAHOPu, Zdravotnímu ústavu paliativní a hospicové péče.

O aktuálně probíhajících stavebních akcích a opravách.

Před dokončením je investiční akce „Velká nad Veličkou – rozšíření vodovodu II. etapa“, jejímž zhotovitelem jsou Inženýrské stavby Hodonín, s.r.o. Aktuálně probíhá tlakování tohoto nově vybudovaného úseku obecního vodovodu. Celková cena díla činí 7.267.940 Kč bez DPH. Další rozpracovanou investiční akcí je modernizace objektu a vybavení Masarykovy základní školy Velká nad Veličkou, p. o. v rámci veřejné zakázky „ZŠ Velká nad Veličkou – Zlepšení kvality a dostupnosti vzdělávání“, která je rozdělena do jednotlivých etap, kterými jsou stavební práce, zahrnující učebnu informatiky 09, učebnu informatiky 3018, jazykovou učebnu, kabinet chemie a kabinet přírodopisu, na něž

budou navazovat učebna přírodopisu, učebna fyziky / chemie č. 1100, dílny a chodba před dílnami a multimediální učebna. Vybraným zhotovitelem je společnost Uchytil, s.r.o. V rámci této stavby probíhají s frekvencí jednou až dvakrát týdně kontrolní dny, za účasti zástupců zhotovitele, technického dozoru investora (obec), vedení školy a pochopitelně i vedení obce. Další část veřejné zakázky spočívá v úpravě podlah tělocvičny a gymnastického sálu, kdy zhotovitelem je společnost Sportovní podlahy Zlín, s.r.o. Dodávku a instalaci nové AV techniky zabezpečuje společnost AV Media Systems, a. s, dodávku a instalaci nového nábytku zabezpečuje společnost MY DVA holding. a. s. a dodávku a instalaci nových výukových pomůcek společnost iTsk s.r.o. Dokončena byly investiční akce

„Velká nad Veličkou, lokalita Lose – dopravní a technická infrastruktura pro výstavbu RD“ s celkovými náklady 14.621.023 Kč bez DPH a „Velká nad Veličkou, Sportovní areál, Osvětlení tréninkového hřiště“ s celkovými náklady 337.677 Kč bez DPH. V průběhu podzimu se předpokládá uskutečnit výběrové řízení na veřejnou zakázku na stavební práce „Velká nad Veličkou, ul. Pod Nádražím – rozšíření vodovodu“ a v případě klimatických podmínek i s realizací do konce tohoto roku.

O kulturních a dalších akcích.

Ve dnech 18.–21. 7. 2024 se uskutečnily tradiční Horňácké slavnosti. Jejich formát byl obdobný jako v předchozích letech, pouze se při letošním ročníku neuskutečnil krojovaný průvod. Aktuálně probíhá jejich

závěrečné vyúčtování, s jehož výsledky se můžete seznámit, jak se již stalo pravidlem, v další části zpravodaje. Návštěvnost, ale i další finanční ukazatele potvrzují význam slavností jak pro obec, tak i pro celé Horňácko. V průběhu podzimu se opět uskuteční řada akcí, mezi které patří představení Múdra starečka Pagáča ochotnického divadla z Vracova dne 8. 9. 2024, tradiční Pohádková cesta v letošním roce v upraveném formátu, která se uskuteční dne 14. 9. 2024. O termínech jednotlivých akcí, ať už se bude jednat o Uklidme si dům, Bazárek oblečení, Vátru republiky, divadelní představení ochotníků z Brna, koncertu hudební formace Harafica, vánočních trhů spojených s rozsvícením stromu před obecním úřadem, ale i těch dalších, budete průběžně informováni.

DĚKUJÍ

Organizátorům, členům programové rady, autorům a účinkujícím za přípravu a průběh letošních Horňáckých slavností, zaměstnancům obce za organizační zabezpečení těchto slavností. Všem občanům za projevenou vstřícnost a trpělivost s omezeními, která každoročně průběh slavností provázejí. Organizátorům tradičního běhu Horňácká 25, organizátorům Karpatského pedálu, hasičům za přípravu a průběh soutěže v požárním útoku. Všem dobrovolníkům a nadšencům, bez jejichž přispění by se jednotlivé akce ani nemohly konat. Všem spoluobčanům, kteří se zapojili do vyplnění dotazníku v rámci aktualizace Programu rozvoje obce Velká nad Veličkou na období 2025–2030.

Foto Dušan Jež

Horňácké slavnosti

Horňácké slavnosti 2024 – počty platících diváků

P.č.	Akce	Plné vstupné	Poloviční vstupné	Celkem platících	Výnos ze vstupného v Kč
1.	Páteční program na Strážné hůrce	1328	225	1553	354 500
2.	Sobotní program na Strážné hůrce	2370	383	2753	768 450
3.	Program na č.p. 166	800	62	862	83 100
4.	Výstavy na OÚ	640	–	640	19 200
5.	CELKEM	5138	670	5808	1 225 250

Horňácké slavnosti 2023 – počty platících diváků

P.č.	Akce	Plné vstupné	Poloviční vstupné	Celkem platících	Výnos ze vstupného v Kč
1.	Páteční program na Strážné hůrce	1356	251	1616	366 350
2.	Sobotní program na Strážné hůrce	2631	441	3072	855 450
3.	Program na č.p. 166	622	74	696	65 900
4.	Výstavy na OÚ	418	–	418	12 540
5.	CELKEM	5027	766	5802	1 300 240

Rozdílová tabulka 2024 / 2023

P.č.	Akce	Plné vstupné	Poloviční vstupné	Celkem platících	Výnos ze vstupného v Kč
1.	Páteční program na Strážné hůrce	–28	–26	–63	–11 850
2.	Sobotní program na Strážné hůrce	–261	–58	–319	–87 000
3.	č.p. 166	+178	–12	+166	+17 200
4.	Výstavy na OÚ	+222	–	+222	+6 660
5.	CELKEM	+111	–96	+6	–74 990

Horňácké slavnosti 2024 – příjmy

P.č.	Druh příjmů	Výše příjmů v Kč
1.	Vstupné za programy v pátek 19. 7. 2024 celkem	354 500
2.	Vstupné za programy v sobotu 20. 7. 2024 celkem	768 450
3.	Vstupné za výstavy a pořad na č.p. 166	102 300
4.	Jarmak – pronájem veřejného prostranství	260 596
5.	Jarmak – pronájem obecního stánku	7 000
6.	Strážná hůrka – pronájem veřejného prostranství	55 200
7.	Brožura Horňáckých slavností – prodej	13 600
8.	CELKOVÉ PŘÍJMY	1 561 646

Horňácké slavnosti 2024 – výdaje

P.č.	Druh výdajů	Výše výdajů v Kč
1.	Odměny autorům	100 000
2.	Drobný materiál	89 995
3.	Občerstvení	33 660
4.	Odměny z dohod o provedení práce	74 269
5.	Pronájem mobilních WC	47 916
6.	Krojovné	97 050
7.	Ostatní služby	181 365
8.	Ozvučení, osvětlení	306 130
9.	Ostraha	90 534
10.	Opravy laviček a stolů a jejich ukotvení	79 393
11.	CELKOVÉ VÝDAJE	1 100 312
12.	ROZDÍL PŘÍJMY / VÝDAJE	+461 334

Rozdílová tabulka 2024 / 2023

HS 2023 celkové příjmy v Kč	1 593 988
HS 2023 celkové výdaje v Kč	1 148 954
HS 2023 rozdíl příjmy / výdaje v Kč	+445 034
HS 2024 celkové příjmy v Kč	1 561 646
HS 2024 celkové výdaje v Kč	1 100 312
HS 2024 rozdíl příjmy / výdaje v Kč	+461 334

Mateřská škola. Co se u nás ve školce událo

DEN OTCŮ

V měsíci květnu oslavily děti na zahradě mateřské školy spolu se svými tatínky Den otců. Společně plnili připravené úkoly, které byly zaměřeny především na zručnost, odvahu a sílu. Jako odměnu obdrželi tatínci medaili, tátovskou průkazku a „něco“ na osvěžení za jejich výkony. Na závěr bylo pro všechny připraveno malé občerstvení. Den otců jsme slavili takto poprvé a myslíme si, že akce byla úspěšná a do budoucna se stane naší tradicí.

DOPOLEDNE S ATLETIKOU

Na začátku června připravil místní atletický spolek pro naše děti sportovní dopoledne, které proběhlo na stadionu ve Velké nad Veličkou. Děti plnily různé disciplíny, musely zvládnout skoky, poskoky, běh, plazení, lezení a hod do dálky. Po absolvování všech úkolů si děti vychutnaly zdravou odměnu v podobě ovoce. Po celou dobu měly k dispozici domácí bezinkovou limonádu.

Za tuto akci atletickému spolku děkujeme a těšíme se na další spolupráci.

PASOVÁNÍ ŠKOLÁKŮ

Další novou akcí bylo pasování předškoláků na školáky, které proběhlo na obecním úřadě. Děti se představily krátkým pásmem. Po samotném pasování, kterého se chopil pan starosta, proběhlo předání pamětních dárečků a památeční fotografování v slavnostní bráně. Nyní už školákům přejeme, ať se jim ve škole daří a jsou spokojení.

Děkujeme obecnímu úřadu, že jsme mohli pasování školáků připravit v tak hezkém a slavnostním prostředí. A i nadále bychom chtěli, aby se tato akce na obecním úřadě stala tradicí.

ZAHRADNÍ SLAVNOST

Na závěr školního roku jsme pořádali na zahradě MŠ Večerníčkovou slavnost, která byla pro všechny rodiče a jejich děti. Pro děti byla připravena stanoviště tematicky zaměřená na pohádky z Večerníčků. Děti pomáhaly pejskovi a kočičce s dortem, Rákosníčkovi s hvězdami, poskládaly také Večerníčkovu čepici, navlékaly korálky s vílou Amálkou a maxipsu Fíkovi pomohly s písmenky. Dále děti lovily ryby, střílely kuší jako Rumcajs na cíl a počítaly kytky. Za splnění úkolů dostaly děti nejen sladkou odměnu ale i bublifuk. Pak si společně s rodiči mohli opět špekáčky, zatančit a užít spoustu zábavy.

SPANÍ VE ŠKOLCE

Po zahradní slavnosti čekalo na předškoláky spaní ve školce. Každý si přinesl spacák, karimatku, polštářek a spoustu dobrot. Jako první si děti ozdobily barvami na textil bílé tričko na památku, pak jsme si udělali společnou diskotéku a raut z dobrot. Nejvíce ze všeho se děti těšily na stezku odvahy, která byla kromě spaní ve školce

také velkým zážitkem a společnou procházku po noční zahradě s baterkami.

Děkujeme všem maminkám i tatínkům za krásné akce, kterých byli součástí a věříme, že se na spoustě akcí společně potkáme a užijeme si spoustu legrace. Také děkujeme za všechny dobroty, kterých se vždy na každé akci sešlo hodně. VÁM VŠEM, VELKÉ DÍKY.

Co nás čeká v ZUŠ?

Prázdniny utekly stejně rychle jako voda ve Veličce a už tady máme nový školní rok. V ZUŠ Velká nad Veličkou ho opět zahájíme s plnou kapacitou 120 žáků. Stejně

VODA V MŠ

V MŠ jsme doposud užívali svou vlastní studnu. V průběhu prázdnin proběhly na zahradě výkopové práce, aby naše školka mohla být během měsíce září napojena na obecní vodovod.

Už teď se těšíme, co nám přinese nový školní rok.

Kolektiv MŠ

jako v minulých letech zájem přesahuje naše možnosti a nemůžeme bohužel přijmout všechny zájemce. Dovoluji si také připomenout, že přijímací talentové zkoušky se pravidelně konají v červnu a v září je již minimální šance na doplnění nových žáků. I přes opakované snahy o navýšení kapacity ZUŠ jsme limitováni dlouhodobým záměrem Jihomoravského kraje, který momentálně s rozšiřováním kapacit nepočítá.

Nový školní rok bude opět rokem soutěžním, čeká nás poměrování „sil“ ve hře na cimbál, v cimbálových muzikách a ve zpěvu. V plánu máme také pravidelné besídky, Koncert učitelů, výchovné koncerty, Jarní a absolventský koncert, Koncert cimbálových muzik a další vystoupení. Předpokládáme, že se také zúčastníme Mladého Horňáčka a Horňáckých slavností.

Budeme rádi, když přijmete pozvání na akce pořádané naší školou a podpoříte naše mladé umělce.

Podrobnější informace o činnosti ZUŠ naleznete na webu zusvelka.cz

Petr Pavlinec, ředitel

Knihovna hlásí ...

Letošní jaro bylo pro naši knihovnu trošku „jiné“. Kvůli mým zdravotním potížím byla knihovna otevřena pouze 2x týdně. Za tuto možnost částečného otevření knihovny děkuji bývalé knihovnici paní Valáškové, která ráda přišla mezi své čtenáře a půjčovala po dobu mé nepřítomnosti (čtyři měsíce). Ještě jednou velké díky.

Já jsem se rozhodla, že v době mých vycházek připravím aspoň dvě pravidelné akce pro první a druhou třídu.

V květnu jsem se domluvila s paní učitelkou a naplánovala pasování žáků druhé třídy na čtenáře knihovny. Do knihovny jsem na tuto událost pozvala pana starostu Petra Šmidrkala a pana ředitele Františka Frýdeckého, nic nebránilo samotnému již očekávanému pasování. Děti mi přečetly část knihy a tím dokázaly, že se z nich mohou stát čtenáři knihovny. Slíbily ve jménu všech pohádek, příběhů a básniček, že budou hodně číst, aby se z nich stali moudří a vzdělaní lidé. Myslím, že tato akce je vždy velmi úspěšná a děti se na své průkazky do knihovny moc těší. Jen věřím, že dětem elán půjčovat si knihy a číst vydrží i v nadcházejícím školním roce.

Další akce pro děti, která proběhla ke konci školního roku, byla směřována k žákům prvních tříd. Děti dostaly z projektu „Už jsem čtenář – Knížka pro prvňáčka“ knihu *Kouzelné brýle*. Věřím, že se jim příběh Amálky líbil a že mně o knížce na příští „besedě“ v knihovně povypráví.

Pro čtenáře jsem zatím v letošním roce nakoupila asi 180 nových knih. Poslední várka noviniek byla zapsána koncem srpna – patří mezi ně např. *Šikmý kostel*, 3. díl (Karin Lednická), *Druhá smrt* (Sandra Brown), *Bezpečné místo* (Nora Roberts) aj. Veškeré tituly a novinky knih najdete na našem on-line katalogu na webových stránkách knihovny – knihovnavelkanv.webk.cz.

Pro žáky a studenty opět nabízím možnost obalování učebnic (ne sešitů). Jen to letošní rok nebude asi na počkání. Bude potřeba se vždy domluvit na předání hotových obalených učebnic.

Léto uběhlo jako voda a teď nás čeká podzim a zima a s ní i dlouhé večery. Věřím, že pro většinu čtenářů je to příjemné období, kdy mohou volný čas v teple domova trávit se svými nejbližšími a s knihou.

Těším se na setkání s Vámi v knihovně.

Věra Prachařová

Horňácké slavnosti 2024

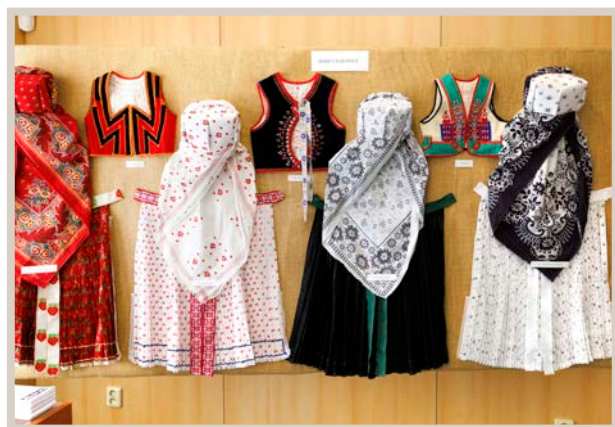
Tak jako v letech minulých, také letos přivítala Velká nad Veličkou tisíce příznivců folkloru, kteří přijeli ze všech koutů země i ze zahraničí, aby mohli zažít tu kouzelnou atmosféru, kterou s sebou *Horňácké slavnosti* každoročně nesou. Ty letošní proběhly ve dnech 18.–21. července.

Také letos měli návštěvníci možnost zhlédnout spoustu výstav, které se konaly jednak ve Velké nad Veličkou na obecním úřadě a ve Válcovém mlýně Antonína Nováka, ale také v okolních obcích v Muzeu na Stáhlovém od studně v Javorníku a ve Vrbeckém muzeu v Hrubé Vrbce.

Páteční večer nabídl divákům hned tři pořady. Ten první byl medailon věnovaný horňácké zpěvačce Anně Šajdlerové, který připravili Petr Mička a Zlata Potyková. Po něm následoval pořad autorské dvojice Moniky Frantové a Petra Pavlince, který byl jednak vzpomínkou na Leoše Janáčka a Martina Zemana, ale byl také věnován

výročí konání Krajinské výstavky ve Velké nad Veličkou, která zde proběhla před 130 lety a byla to tehdy pro naši obec velká událost. Během tohoto pořadu se také připomínaly 85. narozeniny majstra Martina Hrbáče, který také v průběhu pátečního i sobotního večera vystoupil a sklídl velký divácký ohlas.

Posledním programem pátečního večera byl pořad věnovaný radosti ze společného zpívání a setkávání a vzpomínkám na starých kamarádů a připravil ho Hornácký mužský sbor z Velké nad Veličkou.

V průběhu soboty a neděle se konal na náměstí již tradiční jarmak. Více než dvě stovky prodejců zde nabízeli své tradiční i netradiční výrobky ze dřeva, proutí, keramiku, květinové dekorace a mnoho dalších zajímavých výrobků. A proto, aby se mohli návštěvníci v průběhu víkendu také osvěžit a posilnit, připravili prodejci občerstvení nepřeberné množství lahůdek a teplých i chlazených nápojů.

Během soboty mohli návštěvníci také zavítat na některý z programů, které se konaly v průběhu dne na různých místech ve Velké.

Velkou zajímavostí byla praktická ukázka výroby krojových součástek vyrobených oceněnými vyšivačkami Marií Vachunovou, Šárkou Hlahůlkovou, Renatou Potěšilovou a Věrou Častovou. Tato ukázka výroby probíhala v rámci výstavy na obecním úřadě ve Velké nad Veličkou, kterou připravila Daniela Slováková. Návštěvníci si mohli také výrobu některých krojových součástek vyzkoušet pod odborným dohledem výše uvedených vyšivaček.

Dalším pořadem, který proběhl v sobotu odpoledne v prostorách nově zbudovaného Hornáckého regionálního centra, byl vzpomínkový pořad věnovaný stému výročí narození hornáckého zpěváka a primáše Jury Hudečka.

I zahrada domu č. 166 se po roce opět zaplnila diváky. V sobotu v odpoledních hodinách zde proběhl veselý vzpomínkový pořad na hornáckého folkloristu Jarka Slováka, který připravili Martin Kuchyňka a Antonín Vrba.

Po něm následoval pořad *Supí škrek*, což je divácky velmi oblíbená zpěvácká soutěž o největšího znalce hornáckých sedláckých za doprovodu HCM Libora Supy.

S tím, jak se slunce klonilo k západu, přesouvali se postupně návštěvníci na Strážnou hůrkou, kde se konaly večerní pořady.

V 19 hodin začal pořad dětských hornáckých souborů s trošku zvláštním názvem *Na Boží narození o bleší překulení*, který připravila Štěpánka Minksová a Monika Sítková. Tento pořad vtáhl diváky do světa plného zvyků, obyčejů a tradic, které se z našeho každodenního života pomalu vy-

trácejí, ačkoli pro naše prarodiče byly ještě samozřejmostí. V pořadu se postupně představily děti ze všech hornáckých souborů a provedly nás postupně prostřednictvím různých pásem celým rokem. V závěru mohli diváci také vidět jakoby živý Betlém, který vytvořily děti z Veličánku II. K nim se pak přidaly všechny účinkující děti a vydaly se společně s koledou do Betléma.

Poté následoval pořad *Matúšovo putování*, který připravili Irena a Václav Mikeskovi. Zde se divákům postupně představily soubory, sbory, muziky i sólisté ze všech

obcí Hornácka. Celý pořad byl provázen postavou Matúša, kterého představoval Václav Mikeska.

Po skončení pořadu následovala *Noc s hudci*. O zábavu na pódiu postarala HCM Romana Sokola a kdokoliv z návštěvníků si mohl jít na pódium zazpívat nebo zatančovat. Ale hrálo se i jinde v celém areálu Strážné hůrky snad až do bílého rána.

V neděli probíhal na náměstí ve Velké opět již tradiční jarmak a dopoledne se konala také v kostele sv. Máří Magdalény ve Velké nad Veličkou slavná Mše svatá –

Patrocinium. Po jejím skončení přivítala všechny přítomné dechová hudba Lipovjanka, která hrála na náměstí k poslechu a třeba i k tanci, měl-li kdo zájem.

Tečku za letošními Hornáckými slavnostmi učinil již tradičně pořad v Kuželově u větrného mlýna s názvem *Má nás pámbu všelijakých*, který byl věnovaný 30. výročí pořádání slavností u kuželovského větrného mlýna.

Podle ohlasů soudím, že si návštěvníci, ale i obyvatelé Velké a okolních obcí také letošní Hornácké slavnosti užili plnými doušky, budou mít na co vzpomínat a budou se k nám rádi vracet. Jak mi říkali někteří z návštěvníků: „Nás to u vás tolik naplňuje, že z toho žijeme ještě půl roku, no a ten další půlrok se těšíme, až k vám zase přijedeme“.

Poděkování patří vedení obce Velká nad Veličkou za materiální a technickou podporu a zajištění celé akce a také programové radě Hornáckých slavností, která se téměř celý rok schází a snaží se připravit

pestré a zajímavé pořady a velký dík patří samozřejmě i autorům jednotlivých pořadů a výstav.

Vím, že pořádání Hornáckých slavností není všemi stejně vnímáno. Vždycky je to tak, že když se v obci pořádá větší akce, je to pro její obyvatele jakési vystoupení z komfortní zóny a často i určité omezení ve věcech, na které jsou běžně zvyklí.

Závěrem bych proto chtěla poděkovat vám všem občanům Velké nad Veličkou za pochopení, shovívavost a toleranci, se kterou přistupujete k této akci.

Poděkování náleží Pánu Bohu za to, že nám dopřál hezké počasí, protože na tom je úspěch celé této akce závislý.

A obrovský dík patří všem folkloristům, malým i velkým, díky kterým, můžeme tuto tradici konání jedinečných Hornáckých slavností nést dál.

*Irena Mikesková
předsedkyně programové rady HS
foto František Gajovský*

Dětský folklorní soubor
VELIČÁNEK II
přijímá nové členy od 4 let

**začínáme v pondělí 30. 9. 2024
v KD Velká nad Veličkou**

Zkoušky budou bývat vždy v pondělí v čase:
PŘÍPRAVKA (děti od 4 let) – 16.00–16.30 h
STARŠÍ SKUPINA (děti od 2. do 5. třídy) – 16.30–17.30 h

TĚŠÍME SE NA VŠECHNY DOSAVADNÍ I NOVÉ ČLENY!
Vedoucí: Irena Mikesková a Martina Kománková

Matúšovo putování

Hlavním sobotním večerním programem letošních Horňáckých slavností byl pořad s názvem *Matúšovo putování*, který slovem provázel jeden z autorů Vašek Mikeska v postavě vesnického chlapíka Matúša. Možná se ptáte, proč se jmenuje právě Matúš. Mohl by se klidně jmenovat Jura, Francek, nebo Janek. Ale už před více než dvaceti lety, když jsme začínali tvořit krátká pásma pro folklorní skupinu z Nové Lhoty, nazvali jsme Vaška Matúšem a už mu to zůstalo. Takže volba byla jasná. Tento Matúš svým vyprávěním během letošního sobotního pořadu propojoval vystoupení souborů, sborů a muzik z jednotlivých horňáckých obcí. Každá obec se představila v určitém tématu zbojnickém, vojen-

ském... Matúšovo vyprávění různých veselých historek mělo být takovým jakoby „oslím můstkem“ k představení jednotlivých obcí v daném tématu.

V začátku pořadu se představil Matúš společně se svými kamarády „zbojníky“ z folklorní skupiny z Nové Lhoty za doprovodu HCM Petra Galečky, která zbojnickou tematiku připomněla také písní „Jede Janošek pres hory“. Potom už Matúš provázel a uváděl jednotlivá vystoupení. Matúšovo dětství a jeho poctivost připomněla v písni „Ztratil sem fěrtúšek“ Eliška Vendulka Mikesková a Martinek Kománek. Vzpomínky na Matúšovu svatbu s Kačenkú doplnil vtipně ve svatebním pásmu společně soubor

Velička a Retro Velička za doprovodu HCM Jarka Miškeríka. Matúšovo vzpomínání na vojnu s Turkem připomněl společně mužský a ženský sbor z Hrubé Vrbky, vzpomínky na kosení v Americe byly zase úvodem, po kterém s koseckým pásmem

vystoupil HMS Malané a Robky Robečky z Malé Vrbky. Folklorní skupina ze Suchova se představila v pásmu o horách, Ženský sbor z Javorníka nás zavedl mezi kořenářky, soubor Lipovjan připomněl divákům, jak to vypadalo u kováře a nově vzniklá folklorní skupina z Louky se představila v pásmu o hodech. A tak bych mohla pokračovat dál. Matúšovo vyprávění bylo v hodně nadneseném veselém duchu. Matúš všude byl, všechno zná a také všichni znají jeho. Byl snad u všeho, co se kde dělo a všude přiložil ruku k dílu. A tak jsme se během jednoho večera mohli podívat do Cařihradu, do Paříže, do Ameriky... ale tak trochu jinak „po matúšovsku“. Matúš prošel snad celý svět, ale nakonec zjistil, že: *Všady dobre, ale doma najlepši. Možete prôjít celý svět, ale takéj krásy, jak u nás na Horňácku, nikde nenajdete.*

V závěrečné společné sedlácké „Ej, už sem přešel čtyři dědiny“ se znovu představili účinkující ze všech obcí Horňácka, co se jich jen na pódium vešlo.

Pořad byl koncipován tak, aby dostali prostor účinkující ze všech obcí Horňácka, aby se divákům představili, ale cílem bylo také pobavit a odpoutat diváky od každodenních starostí, kterých máme každý spoustu. Proto, jestli jste si zanotovali společně s našimi účinkujícími známé písničky, jestli vás Matúšovy historky pobavily a jestli náš pořad vykouznil úsměv na vašich tvářích, tak jsme moc rádi.

*Irena a Václav Mikeskovi
(autoři pořadu Matúšovo putování)
foto Hana Holomčíková*

Rok naplněný dětským folklorem

Se začátkem nového školního roku přichází i ohlédnutí za tím minulým. Ten byl pro dětský folklorní soubor Veličánek 1 velmi úspěšný a naplněný mnoha krásnými událostmi. V říjnu, kdy začal soubor po prázdninové pauze znovu svou činnost, byla stávající skupina dětí od třetí do osmé třídy kvůli zájmu rodičů rozšířena o skupinu malých sourozenců a kamarádů, kterých se nakonec scházelo i kolem dvanácti. Postupem času jich zůstalo osm, a to ve věku od čtyř do osmi let a vytvořily druhou skupinu Veličánku 1.

Podzimní období je vždy nejvíce naplněno pilováním taneční přípravy, práci s rytmem a tempem, výukou nových tanečních kroků a tanců, ale i písní a nářečí. Děti pak začínají postupně s přípravami na vánoční období, které začíná pásmem pro *Mikulášskou zábavu* ve Velké a letos také *Svatoštěpánské zpívání* v kostele sv. Máří Magdalény. Velkou zkušenost získaly děti

při koledování ve strážnickém Muzeu vesnice jihovýchodní Moravy – skanzenu, kde v programu *Radujme se, veselme se* zpívaly koledy, vinšovaly a také předváděly obchůzku tří králů, a to vše v zimním kroji bez moderních vymožeností a za každého počasí. Vyvrcholením vánočního období je pro členy předvánoční zkouška, kdy se už nic nenacvičuje, ale jen zpívají koledy, hraje se na vše od houslí a kytary po lžičky, pokličky a ořechy, vypráví o významu Vánoc, o přáních pod stromček, ale i mlsá cukroví a sušené ovoce. Odměnou za polovinu roku a taky nadechnutím před začátkem nové „folklorní sezóny“ je tříkrálová diskotéka, kde si děti jako jeden kolektiv vzájemně hrají, soutěží, ale i tancují při moderní muzice.

Lednem totiž začíná příprava na každoroční festival *Mladé Hornácko* a s tím i nácvik nového pásma. Pro rok 2024 vybíraly vedoucí dětských hornáckých souborů z témat výročních obyčejů, tedy svátků navázaných na kalendářní a hospodářský rok. Letos vedoucí vybraly neobvyklé a málo zpracovávané téma svatého Martina. Inspirovaly se pověstí o světcí Martinovi, ale i lidovou slovesností období přelomu podzimu a zimy, kdy se jeho svátek připomíná. S přípravou pásma se ale spojuje v jarním období spousta dosud živých obyčejů a tak kluci z Veličánku chodili o fašanku podšablovat a na Velikonoce také rapotat. Děvčata se zúčastnila vynášení Moreny. Kluci se měli v březnu možnost zúčastnit kurzu hornáckého verbuňku pod vedením Ladislava Jagoše-Jožíčka v Lipově a pak také naši odvážní zpěváci Barunka, Ondra, Nina, Anna, Karolína,

Jana a Jakub zazpívali na přehlídce dětských zpěváků *Děti a píseň Hornácka*. Jakub Maňák se přes oblastní slovácké kolo ve Veselí nad Moravou prozpíval až do zemského kola v Rožnově pod Radhoštěm.

Jarní zvyky a obyčeje z Hornácka i tradiční dětské hry děti předvedly v pořadu *Fašanky, fašanky, Velká noc ide* ve skanzenu ve Strážnici, ale i na *Vítání jara* na Slováckém dvoře v Ostrožské Nové Vsi.

Každoroční přípravou na náš domácí festival Mladé Hornácko je dvoudenní soustředění v rekreačním areálu Vápenky, kde je hlavním úkolem nacvičit nové pásmo, ale také užít si vzájemného kamarádství při pyžamové párty, stezce odvahy nebo řádění v bazénu. Mladé Hornácko se uskutečnilo ve dnech 19.–21. dubna 2024 ve Velké a Lipově a pásmo *Na svatého Martina* spojilo malé i zkušené tanečníky do velmi povedeného čísla. Se stejným pásmem děti vystoupily také na červencových *Hornáckých slavnostech*. Veličánek 1 ale v letošním roce nezůstal jen na hornácké půdě, ale zúčastnil se také *Mezinárodního dětského folklorního festivalu Štěpy* ve Veselí nad Moravou a členové nás velmi úspěšně reprezentovali také na *Mezinárodním folklorním festivalu ve Strážnici*.

I když proběhl již tradiční závěrečný táborák na myslivecké chatě, tak pro letošní rok sezóna ještě nekončí. Děti ještě získaly

pozvání na 32. ročník *Mezinárodního festivalu dětských folklorních souborů Písní a tancem* do Luhačovic, který proběhne ve dnech 13.–15. září 2024. A pak už by se chtělo říct, že přijde zasloužené veličánkové volno, ale tak to asi úplně nebude. Už od října totiž začínáme zase s pravidelnými zkouškami, přípravami na Vánoce a zase dalším pásmem na nový rok, a tak pořád dokola. Pokud chcete být součástí kolektivu Veličánek 1 s vedoucími Janou Švrčkovou a Magdalenou Maňákovou, tak zkoušky probíhají každé úterý v sále kulturního domu nebo nás alespoň sledujte na facebooku Veličánek 1. Nic by se všem neuskutečnilo bez spolupráce a podpory, proto srdečně děkujeme obci Velká nad Veličkou, Masarykově základní škole i rodičům a prarodičům, kteří děti na Hornácku stále vedou k lásce k lidové tradici.

Magdalena Maňáková

Foto: autorka textu

Co jste hasiči...

dělali o prázdninách? Rozhodně jsme nezaháleli. Už na konci června se na velickém náměstí, na pátém ročníku soutěže „Železný hasič Velká nad Veličkou“ představilo 76 závodnic a závodníků v nejtvrděší hasičské disciplíně TFA. Běhalo se ve čtyřech kategoriích a od všech zúčastněných byly k vidění velké sportovní výkony. Nejlepšími se ve svých kategoriích stali: Ondřej Rybníkář (SDH Blatnice pod sv. Ant., kategorie muži do 35 let), Jiří Tkaný (SDH Babice, kategorie muži nad 35 let), Kateřina Vodičková (SDH Rokytnice nad Rokytnou, kategorie ženy), Vít Mahovský (SDH Velké Němčice, kategorie dorostenci) a Lucie Tesařová (SDH Sebranice, kategorie dorostenky). Naše letošní zastou-

pení bylo bohužel mnohem slabší než v minulých letech. Do soutěže nastoupili pouze David a Lukáš Lipárovi, kteří v kategorii mužů vybojovali 15. a 29. místo. Bohužel, letos kvůli zranění chyběl náš dlouhodobě nejlepší závodník Zdeněk Maňák ml., který zde v minulých letech bojoval o medaile a obsazoval přední příčky. Zklamání z neúčasti na domácí soutěži si ale tento borec vynahradil na konci srpna, kdy na náročném a konkurenci velmi nabitém krajském kole v Brně, vybojoval třetí místo a kvalifikoval se na mistrovství České republiky v TFA. Na mistrovství se Zdeněk probojoval již potřetí v řadě a i zde patří mezi elitní závodníky. Tak mu 12. 10. 2024 držte palce.

Další velkou akcí byla první neděle v září tradiční soutěž v požárním útoku. Na rozpalené velické náměstí dorazilo 33 družstev a rozhodně bylo na co se dívat. První soutěž jsme na náměstí uspořádali už před 28 lety a při součtu všech odběhnutých požárních útoků jsme letos dorazili k úžasnému číslu 1000. Právě na start tohoto tisícího požárního útoku se postavili domácí závodníci, bohužel jim toto číslo štěstí nepřineslo a po zaváhání na proudech obsadili s časem 20,25 s až šesté místo. V kategorii mužů zvítězili naši kolegové z Hrubé Vrbky. V ženách pak soutěž ovládly hasičky z družstva Ratiškovice-Mistřín, nejlepším dorosteneckým týmem se staly Žádovice B. Tradiční už je na soutěži i kategorie veteránů (35+), kde letos naprosto dominovali domácí borci s časem 17,87 s.

Domácí „A“ družstvo však neúspěch na domácí soutěži moc mrzet nemusí. Velkou náplastí na toto zklamání je celkové vítězství v letošním ročníku Grand Prix okresu Hodonín. Tento seriál letos čítal 11 soutěží a naši kluci si především díky velmi vyrovnaným výkonům dokázali už na předposlední soutěži zajistit (už podruhé v řadě!) titul okresních šampionů. Gratulujeme.

Moc klidu a pohody si v první polovině roku neužila ani výjezdová jednotka, jen do září vyjízďela už k 46 událostem a v porovnání s minulým rokem, kdy bylo celkem 49 výjezdů, je to enormní nárůst. Zvýšený počet výjezdů už se mimo jiné projevuje i tím, že nabíráme nové členy do jednotky. Během prázdnin jsme navýšili počet o dva členy a nové stále hledáme. Pokud znáte někoho, kdo by mohl mít zájem, případně Vy sami toto zvažujete, obraťte se kdykoliv na některého ze členů jednotky a on Vám podá všechny potřebné informace. Ano, profese je to po všech stránkách náročná a co si budeme povídat... není pro každého. Ale za optání nic nedáte a ten pocit, když se pak podaří někomu pomoci, uchránit mu majetek, zdraví, nebo i zachránit život, to je k nezaplacení.

Stejně tak pokud máte doma nějaké dítě se zájmem o hasiče, přiveďte ho k nám. Možná to bude právě ono, které naváže na naši činnost a v budoucnosti ponese dál tradici hasičského řemesla. A to nejen tu soutěžní, ale i tu výkonnou, která pomáhá bližním. Děkujeme.

Za velické hasiče Zdeněk Janků

Házenkářské prázdniny

O prázdninách většina sportovců odpočívá a moc se toho neděje. Podobné je to i u našich házenkářek, ale platí to jen z poloviny. Po dlouhé a náročné sezoně, která pro některé hráčky končila až začátkem července, odpočívaly pouze měsíc a od za-

čátku srpna postupně naskočily do tréninku. Všechny kategorie začínaly dvoufázovými tréninky, fyzickou přípravou (samozřejmě přiměřeně k věku) a koncem srpna už vyrážely na přípravné zápasy a turnaje.

Minižačky začaly s tréninky už v polovině srpna a ještě před koncem prázdnin ladily týmového ducha a formu na soustředění v Podkopné Lhotě. V polovině září už jim začíná ligová sezona turnajem ve Veselí nad Moravou.

To mladší žačky měly tréninky už začátkem srpna a kromě soustředění na Nové Lhotě už mají za sebou i dva náročné, ale také úspěšné turnaje. Předposlední prázdninový víkend vyrazily na Slovensko do Stupavy, kde se představily na mezinárodním turnaji. Své síly porovnávaly nejen s českými a slovenskými týmy, ale i jedním rakouským. V této konkurenci se dokázaly velmi dobře prosadit a po vítězství ve své skupině si podmanily i finálový zápas. Týden nato vyrazily na další turnaj do Kuřimi. I zde s přehledem vyhrály svoji skupinu a poté se postupně v zápasech play-off

„prokousaly“ až do finále. Zde narazily na HK Slovan Duslo Šaľa, tým, se kterým hrály už v základní skupině. Tam si holky s Šaľou poradily, ale ve finále už byla nad jejich síly a nejtěsnějším rozdílem jedné branky jí podlehly. Ale i druhé místo je skvělý výkon, gratulujeme. Ligová sezona mladším žačkám začala už první sobotu v září turnajem v brněnských Bohunicích. Mladší žačky by také měly být první, které zahájí naši spolupráci s naším novým partnerským městem, a již do Marcali odeslaly pozvánku pro jejich házenkářský tým na náš lednový turnaj ve velické hale.

Velké změny a přelomová sezona čeká dorostenky. Holky samozřejmě už od začátku srpna naplno trénují a také za sebou mají několik přípravných zápasů a dva turnaje. Samozřejmě i letos pokračuje jejich působení v první lize mladších dorostenek.

Podobně jako vloni v této soutěži uvidíte v našem dresu i děvčata z Kunovic a Hodonína. Naopak některá naše děvčata uvidíte v dresech klubů z Veselí nad Moravou a Hodonína. Do Veselí zamíří ty mladší, aby pomohly veselskému klubu ve 2. lize mladších dorostenek a současně sbíraly zkušenosti a následně mohly další rok naskočit i do ligy první. Naše starší děvčata pak zamíří do interligového HK Hodonín, kde je čeká 2. liga starších dorostenek a spolu s jejich spoluhráčkami i cíl pokusit se o postup do ligy první. A co víc, jednu další Veličanku už zanedlouho velmi pravděpodobně uvidíme i v nejvyšší ženské soutěži MOL Liga. Kromě Veroniky Štípačkové, která patří k oporám hodonínskému týmu, tam absolvovala předsezónní přípravu i naše další talentovaná hráčka Daniela Čajková.

S dorostenkami souvisí i prohlubování naší spolupráce s interligovým HK Hodonín. Naším společným cílem je vytvořit funkční celek tak, aby se na Hodonínsku hrály všechny kategorie nejvyšších ženských soutěží, od mladšího dorostu až po ženy a hráčky měli možnost a motivaci s házenou pokračovat s tím, že jednou můžou hrát i nejvyšší soutěž, případně se prosadit i do zahraničí. Jedním z prvních výsledků této spolupráce, byl srpnový Slováký pohár mladších dorostenek, který HK Hodonín pořádalo ve velické hale a my jsme byli přizváni jako spolupořadatelé. Turnaje se zúčastnilo 7 velmi vyrovnaných družstev z ČR a SR, v této konkurenci naše dorostenky vybojovaly slušné 4. místo.

Děkujeme Vám za podporu a těšíme se na Vás v nové sezoně.

*Zdeněk Janků,
za SKH Velká nad Veličkou*

Kniha o Horňácku

Strážnický rodák Jiří Pajer (1948) působil řadu let v Národním ústavu lidové kultury ve Strážnici jako historik, etnograf, autor řady prací o slováckém folkloru, o slováckých obcích. Jeho specializací a celoživotním koníčkem je zájem o dějiny tzv. novokřtěnců a výrobu habánské keramiky.

V roce 2013 vydal ve svém nakladatelství ETNOS titul Čtení o Horňácku (s podtitulem Dějiny – Národopis – Umění). Pozoruhodné dílo obsahuje cenné základní informace o regionu Horňácka, které doplňuje bohatý obrazový barevný i černobílý

materiál (fotografie, mapy, reprodukce známých obrazů – např. J. Uprky, C. Mandela, A. Frolky, M. Sylly a dalších, fotografie osobností, dokumentární snímky z různých slavností a folklorních pořadů). Cenný je jistě i seznam pokračovatelů folklorních tradic – muzik, tanečních souborů a dětských souborů. Závěr knihy nabízí v ucelené kapitole aktualizovaný jmenovitý seznam osobností a přehled literatury.

Knihu Čtení o Horňácku se obec Velká nad Veličkou rozhodla po úspěšných jednáních s autorem vydat vlastním nákladem.

Rozhodnutí „pánů radních“ je záslužným počinem, který ocení zejména generace mladší a zájemci o náš kraj. Pokud budete někdy hledat například dárek, který by nejen potěšil příjemce, ale jej i informoval o krásách a tradici Horňácka, nabízí se tato příležitost. Bližší informace o knize obdržíte v obecní knihovně. Vázaný výtisk, formát 205 x 290 mm, 256 stran, cena 400 Kč.

*Redakce
Velického zpravodaje*

Z historie výroby a distribuce alkoholu ve Velké

část 3

HOSTINEC NA Č. P. 107 (U JAGOŠŮ, NA STARÉ POŠTĚ, POD LIPAMA)

První zmínku o pohostinství v domě č. 67 (dnešní č. p. 107) nacházíme v roce 1880, kdy dům vlastní c. k. poštministr Antonín Benda (nar. 1849), který zde vedle poštovního úřadu provozuje také hostinskou činnost se svou manželkou Antonií (nar. 1845). Antonie byla dcerou prvního poštmištra ve Velké Rudolfa Schoppka a jeho manželky Marie, kteří pocházeli ze Strážnice. V domě č. 107 sídlil poštovní úřad od roku 1869, a proto se hospodě i v dnešních dnech občas říká „Na staré poště“.

Foto: Otakar Bystřina, Suchovská republika, 1926

Velická krčma na poště a její provozovatel Antonín Benda je zmiňován také v knize Otakara Bystřiny *Suchovská republika*. Antonínu Bendovi přezdívali členové Suchovské republiky otec Lichva, nikoliv však proto, že by je olichvařil, ale protože veškeré jejich finanční prostředky končily u něj.

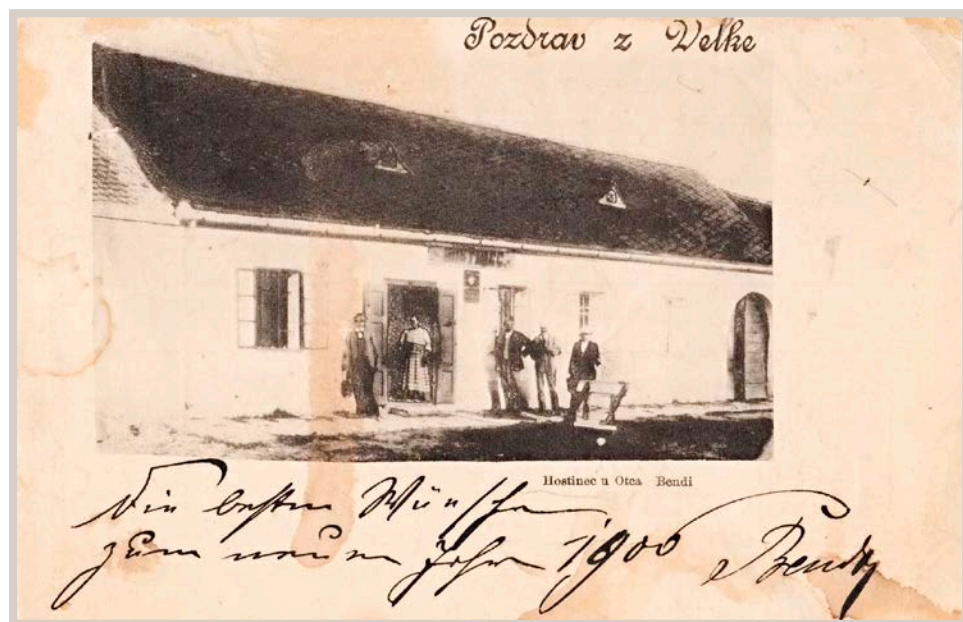
V té době se zde čepovalo morkovské pivo. Morkovské pivo si dnes již bohužel dát nemůžeme. Morkovské pivo se vařilo v pivovaru v obci Morkov-Slížany na spojnici mezi Vyškovem a Kroměříží (okr. Kroměříž), tedy více jak 60 km od Velké. Pivovar vznikl již v roce 1584, ale 1. října 1895 se přestalo v tomto pivovaru vařit a v roce 1970 došlo k demolici celé stavby pivovaru.

Od roku 1899 zdejší hostinec provozuje zástupce významného rodu hostinských Hubert Kotásek (nar. 1873) se svou ženou Adélou (nar. 1880), kteří do Velké přichá-

zejí v roce 1899. V roce 1900 se jim zde pak narodí syn Stanislav.

Po Hubertu Kotáskovi hostinec několikrát změnil provozovatele. Od roku 1906 jej provozuje rodina Josefa Novotného (1843) původem z Jaroměře, který zde žije se svou ženou Karolínou (1843) a dcerou Boženou (1880). Vlastníkem hostince je nadále Antonie Bendová.

Dalším vlastníkem domu a zakladatelem nového rodu hostinských se stává Kristína Jagošová (nar. 15. 2. 1899), rozená Slováková. Kristína pochází z významného velického rodu mlynářů z mlýna Žilkového. Jejím otcem byl Josef Slovák (nar. 1870) a matkou Eva Krůčková z Velké (nar. 1875). Ještě za svobodna získává v roce 1919 živnostenské oprávnění k provozování hostinské činnosti, kterou provozuje v hostinci č. p. 107. 26. 5. 1920 se

Vánoční pozdrav z roku 1900, v této době již Bendovi hostinec neprovozovali, pouze vlastnili.

Kristína vdává za výrazně staršího obchodníka z Nové Lhoty Františka Klementa Jagoše, jehož otec na Nové Lhotě provozoval rovněž hostinskou činnost.

Jagošova hospoda se stala základnou pro velické Sokoly, kteří zde v roce 1929

zřídili kino a hrávali zde také divadlo. Divadelní sál byl k tomuto účelu přistavěn v roce 1925, kdy prošla celá restaurace rekonstrukcí. V roce 1929 byly provedeny další úpravy pro potřeby získání kinolice a provozování kina.

Divadelní sál obsahoval samostatnou uzamykatelnou čekárnu a šatnu, hlediště o rozloze 14 x 8 m s celkovou kapacitou 124 míst k sezení. Promítalo se na promítací stěnu. Divadelní sál, stejně jako celý hostinec, byl připojen k elektrické síti.

Jagošova hospoda se stala místem pro konání četných tanečních zábav a hudebních koncertů. Divadelní sál sloužil také k realizaci nejrůznějších významných oslav organizovaných obcí. Pravidelně zde probíhaly oslavy narozenin prezidenta T. G. Masaryka a také se zde konala tryzna po jeho smrti. Konaly se zde také politické schůze.

Hostinec U Jagošů byl místem, kde se konaly první schůzky organizátorů vznikajících Hornáckých slavností.

Po smrti Kristýny Jagošové v roce 1933 zdědily hostinec její děti Kristina, Marie a Miroslav, ale správu hostince a provoz živnosti převzal František Klement Jagoš. Po jeho smrti provozoval živnost Josef Říčanek, od roku 1938 si koncesi pronajal obchodník Josef Horák a následně v roce 1940 Bohuslav Kočenda.

V dubnu 1946 získává živnostenské oprávnění syn Kristiny Jagošové Miroslav Jagoš a pokračuje v rodinné tradici provozu hostince U Jagošů. Jedná se o jeden ze dvou hostinců ve Velké, který je kontinuálně provozován až do dnešních dnů.

V roce 1952 se hostinec stává součástí Jednoty, lidového spotřebního družstva. V roce 1967 provedla Jednota velkou rekonstrukci hostince, která měla za cíl vybudovat moderní podnik s velkou vývařovnou a hotelovými pokoji. Důsledkem této rekonstrukce bylo také zbourání divadelního sálu.

HOSTINEC NA Č. P. 129 (U SCHILLERŮ, U NOVOTNÝCH)

První zmínku o hospodě v domě č. 83 (později č. p. 129) nacházíme v roce 1869, která náleží Janu Skřivánkovi ze Švábenic na Vyškovsku, ale v nájmu ji má rodina Aloise Hartla (nar. 1825) z Přímětic na Kroměřížsku. Alois zde žije se svou ženou Františkou (nar. 1829), která pochází z Radějova a dětmi Ludvíkem (nar. 1862), Karolínou (nar. 1864), Janem (nar. 1866) a Aloisem (nar. 1868). V roce 1880 hospodu provozuje Jakub Hahn (nar. 1843), který se narodil v Javorníku a žije zde se svou manželkou Cecílií (nar. 1854) a dětmi Maxmilianem (nar. 1873) a Emilií (nar. 1875).

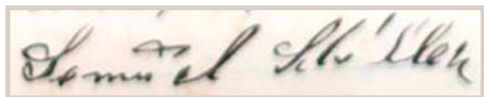

V roce 1890 již dům patří rodině Samuela Schillera (nar. 1853) a Sofii Schillerové (nar. 1848), kteří jsou židovského původu, kteří zde rovněž provozují hostinec. Žijí zde se svými dětmi Giselou (nar. 1880), Annou (nar. 1881) Viktorem (nar. 1882), Emílií (nar. 1886), Maxem (nar. 1888), Moritzem (nar. 1890) a Jakobem (nar. 1894). Syn Viktor je studentem univerzity. Jeho jméno je s provozem hostince nejčastěji spojováno.

Rozchází se informace o konci Samuela Schillera ve Velké. Jedna z variant říká, že Samuel Schiller zemřel v roce 1913 a jeho manželka hostinec prodala obci. Druhá

varianta praví, že se s celou svou rodinou odstěhoval z Velké během první světové války. K prodeji Schillerova hostince obci došlo však v obou případech a to za částku 40.000 korun. Prodej se týkal rovněž veškerého inventáře.

V roce 1921 je k č. p. 129 připojeno č. p. 128 a jsou spojeny v jeden dům, kde je provozován obecní hostinec. Žije zde rodina Františka Sámka (nar. 1877) původem z Mysločovic u Holešova, který ve Velké provozuje hostinskou a řeznickou činnost v obecním hostinci. Žije zde se svou manželkou Marií (nar. 1880), nevlastním synem Františkem Matouškem (nar. 1902) a dcerami Vlastou (nar. 1904), Janou (nar. 1908) a Ludmilou (nar. 1910). V domácnosti jim jako služebný pomáhá Světlík Pavel (nar. 1888).

Velká budova hostinec u Schillerů, později u Novotných, rok 1929

V domě č. 129 působil později jako řezník také Antonín Novotný (nar. 1905) syn Adolfa Novotného (nar. 1876) a vnuk Ignáce Novotného. Od roku 1911 držel živnostenské oprávnění Adolf Novotný. Antonín

Novotný získává živnostenské oprávnění v roce 1946. Nebylo mu však přáno dlouho živnost provozovat. Hostinec byl 1. 11. 1950 uzavřen a přistavěná část sálu měla sloužit k vybudování zdravotního střediska.

O vztazích jinak

Všichni lidé se chtějí mít dobře. Jak lidé líní, tak lidé chamtiví. Zlí i dobří. Liší se v tom, jaké prostředky používají, aby se měli dobře.

V advokátní kanceláři se všichni tváří, že jsou lidé dobří a spravedliví. Činy člověka jeho pravou podstatu dříve

nebo později odhalí. Advokát musí být vždy svému klientovi ku pomoci a konat v jeho zájmu. Není však povinen převzít případ, kde jsou jeho morálka a etika v zásadním rozporu s představou klienta. Konec konců takové případy dříve nebo později končí rozchodem

klienta s advokátem, a to pro věčné rozpory o způsobu řešení případu.

Z hlediska praxe se setkávám, zejména v oblasti rodinných vztahů, s klienty, kdy se advokát stává spíše psychologem, terapeutem a koučem. Bývá to někdy naprosto nezbytné. Rozvod a rozpad vztahu je velmi zatěžující a vyčerpávající záležitost. Zejména v případech, kdy klient (ať muž či žena) je dlouhodobě psychicky nebo fyzicky zneužíván. Je naprosto typické, že oběť toxického vztahu se domnívá, ač je zjevně zneužívána a manipulována jinou osobou, že příčinou tohoto zneužívání je ona sama a že si toto nevhodné zacházení zaslouží. V takových případech se snažím nasměrovat oběť k specialistům. Intervenční a psychologická centra jsou v našem regionu dobře dostupná. Je žádoucí, aby oběť zneužívání spolupracovala s vyškoleným psychoterapeutem, který jí pomůže překonat nejtěžší období v rozpadu vztahu a vyrovnat se s faktem, že byla a je zneužívána. Neztrácuji ani předepsání medikace, která v nejtěžším období pomůže se spánkem a tolik potřebným zklidněním. Terapeut rovněž může pomoci s indikací, zda je toxický partner nenapravitelně vadný, či je možné jeho chování s pomocí párové terapie opravit.

Ne všechna zranění jsou viditelná. Hluboké neviditelné rány nám způsobují naši nejbližší (ať vědomě, či nevědomě) a někdy je odborná terapie jedinou cestou k zacelení těchto ran a k plnohodnotnému dalšímu spokojenému životu.

Stává se, že oběť psychického zneužívání má v určitou chvíli podporu pouze svého advokáta a psychoterapeuta. Jinak

nikdo jiný není. Původní rodina oběti neexistuje, nebo je ještě horší než toxický partner. Přátelé a známí oběť zavrhnou a nevěří jí. Ti nejdokonalejší psychopati mají dvě tváře, když za maskou labutě se skrývá drak. Odpoutání z takového vztahu je složité a odborná pomoc advokáta vzhledem k existenci společného majetku a upravení péče o děti je nezbytná. Neméně důležitá je však psychologická pomoc, která oběti pomůže přepsat vadné vzorce chování, které ji do vztahu s toxickým partnerem dostaly a které ji tam rovněž drží.

Doba se změnila a rady našich babiček na úspěšné vztahy dávno neplatí. Naším předkům se to slibovala věrnost, když ona umřela při pátém porodu ve 40 letech a on zemřel na zápal plic v 45 letech. Na takové blbosti jako nárok na osobní štěstí nebyl čas. Předci umírali ve věku, kdy my začínáme plnohodnotnou druhou polovinu života. Nechť je ta Vaše druhá polovina šťastná.

Jeví se mi čím dál víc, že úspěšný, spokojený a dlouhodobý vztah vyžaduje i od netoxických párů nesmírnou dávku vzájemného pochopení, tolerance, přijetí a lásky. Je to práce, vzdělávání jak na to. Potlačení všeobecné sobeckosti, intrikování a manipulace s partnerem. Naši předci to absolvovat nemuseli. My, pokud chceme naše vztahy udržet, musíme žádoucí dovednosti rozvíjet a učit se jim. Vztah se sám od sebe neudrží.

*Mgr. Evžen Morávek,
advokát ve Velké nad Veličkou
Tel. 776 88 44 48*

Pavel Zach - Přehlednost

Autorská výstava fotografií velického rodáka, konaná u příležitosti jeho 75. narozenin v OÚ Velká nad Veličkou, II. patro

od 11. do 31. října 2024.

Vernisáž výstavy se uskuteční 11. října od 17 hodin.

Výstava je přístupná v pracovní dny v době otevření OÚ.

Srdečně zve autor

Pavel Zach

Z historie Velké: jarmak na náměstí, někdy před 90–100 lety.

Informace Redakce zpravodaje uvítá vaše příspěvky nebo návrhy – co vás zajímá, co chcete vědět nebo sdělit občanům. Své připomínky, návrhy či sdělení můžete posílat mailem na adresu zpravodajvelka@centrum.cz nebo poštou na adresu: Kulturní komise, Obecní úřad, 696 74 Velká nad Veličkou. Uzávěrka příštího čísla je **24. listopadu 2024**.

Zpravodaj obce Velká nad Veličkou 151, IČO 00285447, název zpravodaje: Velický zpravodaj (vychází 4x ročně), vydání říjen 2024, ev. číslo periodického tisku: MK ČR E 21709, zpravodaj vydává obec Velká nad Veličkou. Redakční rada: L. Slováková, L. Mikáč, F. Šalé. Kontakt: zpravodajvelka@centrum.cz. Sazba a tisk: Nakladatelství Albert Boskovice.

Majstr Martin Hrbáč má 85 let...

Foto: Fr. Gălbănescu